

den allerstørste Del af Nordjøen paa den anden, skulde kunne gøre Kjøbenhavns Handel nogen saadan Støtte, som kunde afhjælpes ved en Frihavn. Ingen har paavist, hvorledes den danske Handelsflaade, der smaat og stort indbefattet, ifkum tæller 270,000 à 300,000 Register Tons, og i hvilken ikke findes et eneste Sejlskib, højt en halv Snes Dampskibe, som efter Nutidens Maalestok tør kaldes store, medens vel ca. 80 pCt. ere ligefrem Smaaskibe — hvorledes denne Handelsflaade skulde kunne optage Konkurrencen med Elbens og Weserens Handelsflaader, der ere i enorm Vækst og utvivlsomt udgøre over 1,000,000 Reg. Tons, væsentligst store Skibe og deriblandt nogle, som høre til de største, skønneste, hurtigste og kostbareste i Verden. Ingen har paavist, hvorledes en Industri i Frihavnen, hvor der savnes saa at sige alle Betingelser for rationel Industridrift — s. Ots. billig Raastoffer, billig Bevægkraft, billig raa Arbejdskraft, rigelig og billig Kapital, uddannede Arbejdere — skal kunne opretholde Livet, end sige trives, i Konkurrencen med Ublandets ovenikøbet af Told nu allevegne besyttede Fabrikker; at Industridrift i Frihavnen til vort eget Lands Forsyning er en Umulighed, rationelt set, behøver næppe at fremhæves. — Kort sagt, der er intet fremkommet, som kunde anbefale Anvendelsen af store Kapitaler til et Frihavnsanlæg, og saavel i Havneraadet som i Frihavnskommissionen er Diskussionen om, hvad Nytte en Frihavn skulde kunne gøre, bleven affaaeren af de respektive Herrer Formænd.

Da nu det foreslaaede Frihavnsanlægs Realisation efter min Mening nødvendigvis vil drage den Konsekvens efter sig, at Havneafgiften (og Knippelsbroafgiften), som forlængst kunde og burde have været ophævet, i alt Fald for lange Tider vil blive opretholdt, ligesom der vil blive slaet en Bom for enhver videre Udvikling og Forbedring af Kjøbenhavns Havn, (Knippelsbroes Ombygning, Kallebodstrands Uddybning); og:

Da jeg ikke ved egen Indsigt kan skønne, at de løst udtalte Duffer om en Frihavn — der paa den ene Side utvivlsomt vil medføre store Ulemper og forøgede Omkostninger for Handelen, medens det er tvivlsomt, om den paa den anden Side vil bringe saadanne Fordele, som kunde opveje disse — retfærdiggøre Anvendelsen af en Kapital, der inklusiv alle Grundenes Værdi løber op til sikkert over 20 Millioner Kroner:

Saa maa jeg stemme imod, at Havneraadet giver sin Anbefaling til de foreliggende Projekter, forinden det til Nødvendighed er paavist, at og hvorledes Frihavnen vil kunne gøre den Nytte, som mange, men uden tilstrækkelig Begrundelse, sige, at de vente sig af den.

Jeg henviser i øvrigt til den ovenfor omtalte Skrivelse fra Grossererersocietetets Komite af 22de December 1887, ifølge hvilken man kun sjener en spinkel og tvivlsom Nytte af det den Gang paatænkte mindre Frihavnsanlæg, medens man intetsteds i den lange Skrivelse med nogen Varme — eller vel overhovedet — anbefaler et større Anlæg, i alt Fald ikke udenfor Kjøbenhavns nuværende Havn; derimod urgerer man saa stærkt, som det passende kunde ske, at Havneafgiften skal bortfalde. Jeg kan ikke skønne, at det er rigtigt, naar Indenrigsministeriet i Skrivelse til Havneraadet af 26de November d. A. siger, at Grossererersocietetets Komite „fremhævede Usikkerheden af en ufortøvet Indretning af en større Frihavn“, ligesom Ministeriets Skrivelse indeholder i det mindste een vigtig Udtalelse, der i alt Fald kun efter Ordlyden, men ikke efter Indholdet, stemmer med min Opfattelse af, hvad der virkelig er passeret.

Kjøbenhavn, den 12te December 1889.

Harald Hansen,
Havneraadetsmedlem.